

УДК 657

ПРО ЕЛЕМЕНТИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

*Ковальова Т.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Фінансовий облік - одна із основних дисциплін, що лежить в основі підготовки фахівців за спеціальністю «Облік і оподаткування» і яка, до того ж є нормативною. Сьогодні, коли час на викладання дисциплін значно скорочений, висуваються нові вимоги як до організації навчального процесу загалом, так і до викладання дисциплін в тому числі. Дуже важливо в цій ситуації викладачеві не втратити якість викладання і забезпечити повноцінне засвоєння знань студентами.

Методика викладання будь-якої з економічних дисципліни, на думку Аксьонової О.В., є одночасно мистецтвом, технологією передачі знань, таємницею засвоєння предмета, невидимою канвою, у яку втілено знання та навички тих, хто навчається, інтелектуальною власністю викладача [1, с.9]. Методика викладання фінансового обліку - це засіб формування у студентів практичної та теоретичної підготовки, яка обумовлена закономірностями та особливостями змісту навчального предмета. Предметом дисципліни є методичні засади обліку активів і пасивів підприємства.

Проблемним питанням, щодо методики викладання дисциплін бухгалтерського спрямування присвячена значна кількість праць вчених, зокрема, Аксьонової О.В., Чижевської Л.В., Голова С.Ф., Безручук С.Л. та ін.. Досить часто, автори розглядають проблеми пов'язані з використанням інноваційних технологій, неузгодженість теоретичного викладення матеріалу з практичною дійсністю, неузгодженість у трактуванні понять

різними дисциплінами і т.ін. [2]. Ми пропонуємо звернути увагу на основні складові методики викладання дисципліни «Фінансовий облік», оскільки, на наш погляд, саме від них залежить якість підготовки фахівців за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Вербило О.Ф виклав основні методичні елементи, які повинні бути притаманні викладачеві при проведенні занять з бухгалтерського обліку в АПК [3, с. 27-36]. Візьмемо їх до уваги при розгляді основ методики викладання фінансового обліку (тал.1).

Таблиця 1 - Елементи методики викладання дисципліни «Фінансовий облік»

Елемент методики	Характеристика
Визначення місця дисципліни в системі підготовки бакалавра з «Обліку і оподаткування»	зміст дисципліни дасть можливість розвивати у студента здібності до вирішення проблемних професійних ситуацій. При цьому слід наголосити на можливість використання базових знань студента з дисциплін: бухгалтерський облік, гроші та кредит, економіка підприємства, фінанси.
Формулювання ролі окремої теми у дисципліні, її значення, особливостей викладання та засвоєння матеріалу.	дисципліна «Фінансовий облік» викладається у двох семестрах, з поділом її на «Фінансовий облік 1», яка вивчає облік активів підприємства та «Фінансовий облік 2», що вивчає облік пасивів. Ці дисципліни розкриваються у 12 темах кожна. Слід звернути увагу студента на важливість кожної теми, та на те, що вивчення кожної теми стає базою для майбутньої.
З'ясування мети навчання (кінцевий результат навчання)	окреслює цілі навчання: загальноосвітні, виховні, спеціальні, економічні, психолого-педагогічні. При характеристиці цих цілей необхідно враховувати інтелектуальний потенціал студентів. Оскільки рівень інтелекту і його система є головними детермінантами, що визначають успішність оволодіння студентом навчального матеріалу, слід враховувати структуру індивідуального

	інтелекту у плануванні особистісно орієнтованих технологій навчання студента, складанні індивідуальних програм, підготовці підручників [4].
Визначення методологічної спрямованості теми	проводиться, виходячи із основних способів пізнання до вивчення фінансового обліку загалом
Визначення методичної структури теми за схемою	кожна тема у фінансовому обліку викладається за певною схемою: економічний зміст об'єкта обліку, нормативно-правова база, завдання обліку, оцінка об'єкта, документування операцій та відображення інформації за об'єктом на рахунках обліку. При цьому студента необхідно навчити творчо підходити до осмислення кожної теми, паралельно виконуючи як запропоновані практичні завдання, так і моделюючи власні.
Формулювання методів реалізації дидактичних принципів навчання	при цьому слід врахувати наступні фактори: доміанти загальної теорії навчання, закономірностей викладання у вищій школі, характерні особливості змісту фінансового обліку як науки, навчальної дисципліни та практичної діяльності. До основних принципів при викладанні дисципліни слід віднести: зв'язок теорії з практикою; науковість; систематичність і послідовність; міцність знань; свідомо активність і самостійність.
Установлення внутрішньопредметних та міжпредметних зв'язків та методів їх реалізації по темі	підготовка фахівця з обліку та оподаткуванню неможливе без самостійного вивчення студентом змісту нормативно-правової документації, окремих теоретичних концепцій. Саме тому цей елемент є одним із основних при підготовці бухгалтерів. У кожній темі необхідно викладати тільки нові поняття та методик, враховуючи при цьому здобуті знання у тому числі і при вивченні інших дисциплін.
Вибір технології активного навчання	це один із варіантів розвитку пізнавальної діяльності. Беручи орієнтир на особистість студента при вивченні дисципліни «Фінансовий облік» слід використовувати: метод моделювання конкретних ситуацій, ділові бесіди та рольові ігри.
Вибір системи візуального супроводження занять	доречним буде використання інтерактивних лекцій з використанням

	презентаційної версії курсу у форматі Power Point. Крім того можна застосовувати ксерокопії навчальних матеріалів.
Розподіл конкретних видів робіт	по передачі теоретичних знань і формуванню практичних навичок у межах виділеного програмою часу.
Окреслення питань теми	щодо цього елемента, то тут мова йде про ті питання, які можуть бути вивчені студентом самостійно
Визначення системи діагностики якості знань, вмінь та навичок	вимірювання обсягів засвоєного та запропонованого для засвоєння матеріалу необхідно здійснювати об'єктивно та систематично (на всіх етапах навчання).

Ефективність процесу навчання напряму залежить від вірного вибору методів викладання і логіки їх застосування. Розглянуті нами елементи методу та їх використання дасть можливість викладачеві забезпечити якість підготовки студента та формування у нього таких рис, як самостійність, відповідальність, активність, творчість, які стануть йому у нагоді в майбутньому.

Література:

1. Аксьонова О. В. Методика викладання економіки. / О. В. Аксьонова. – К.: КНЕУ, 1998. – 280 с.
2. Безручук С. Л. Напрями удосконалення методики викладання бухгалтерського обліку студентам економічних спеціальностей / С. Л. Безручук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/28280/36724>.
3. Вербило О. Ф. Методика преподавания бухгалтерского учета. / О. Ф. Вербило. – К.: УСХА, 1992. – 216 с.
4. Стрельников В. Ю. Дидактика тестування. Навчальний комплекс з дисципліни / В. Ю. Стрельников – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2003. – 83 с.